ACADEMIA ROMÂNĂ - FILIALA IAŞI
CENTRUL DE ISTORIE ŞI CIVILIZAŢIE EUROPEANĂ
Aleea M. Sadoveanu nr. 3 – IAŞI
Tel./Fax: 0232/212441; 0727390820
cice@acadiasi.ro

Nr. 130/1. 11. 2021

ANEXA 1

RAPORT

privind activitatea Centrului de Istorie şi Civilizaţie Europeană – Iaşi

pe anul **2021**

- **Domenii de cercetare:** Istorie, Arheologie, Genealogie
- **Resurse Umane:**
  - Cercetători – **7**
  - Nr. doctori – **6**
  - Nr. conducători de doctorat – **1**
- **Formare de tineri cercetători**
  - Doctorand **1**
- **Mijloace de cercetare.**
  - Realizate/completate în 2021;
  - S-a completat biblioteca cu 11 volume;
  - S-au facut demersuri pentru achiziţionarea unui computer
- **Rezultate obţinute în cercetare în anul 2021-** Vezi **Anexa 2.**
- **Realizări pe care le considerăm de interes naţional:**
  - Stela Cheptea, Silviu Moldovean, Diplomaţia pentru Marea Unire, Iaşi, 2020, 293p. (apărut în 2021)
  - Florian Bichir, *The Most Eastern Point of the battler in Nalcik 1942,* LAMBERT Academic Publighing, Berlin, 2021, 96p.
  - Florian Bichir *Târgu Mureş 1990: Zori însângerate" – Conflictele interetnice din 1989 – 1990 în dosarele CNSAS*, Editura Evenimentul Zilei şi Capital, 2021, 218p. ISBN: 978-606-94060-6-9
  - Florian Bichir, *Horia Agarici, vânătorul de bolşevici. Viaţa unui aviator în Arhivele Securităţii*, Editura Militară, Bucureşti, **2021**, 332 p. + 8 p. foto (ISBN: 978-973-32-1187-7);

Volume colective:

- Stela Cheptea, Silviu Moldovan (coord.), *Diplomaţia pentru România Mare,* Editura *Presa* Bună, Iaşi, **2020**, 293 p. ISBN: 978-606-8116-95-2

• **Cooperări ştiinţifice naţionale şi internaţionale:**

1. cooperări ştiinţifice naţionale cu Universitatea „Al. I. Cuza, Iaşi; Institutul de Istorie „N. Iorga" Bucureşti; Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu; Universitatea „Ovidius" Constanţa; Universitatea din Craiova; Universitatea „Ştefan cel Mare" Suceava; Univeersitatea „Dunărea de Jos" Galaţi, Complexul Muzeal Naţional „Moldova" Iaşi; Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni" Iaşi; Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS); Academia Română – Centrul de Biologie „Olga Necrasov" Iaşi; Ministerul Culturii Bucureşti.

2. cooperări ştiinţifice internaţionale cu Institutul de Istorie, Stat şi Drept al Academiei de Ştiinţe din Chişinău (Republica Moldova), Universitatea de Stat din Chişinău, Muzeul de Istorie a Moldovei din Chişinău şi Muzeul Regional de Istorie Odessa, Ukraina.

• **Conferinţe, simpozioane, manifestări ştiinţifice organizate**

Colocviilor Putnei, ediţia a XXII-a (Mănăstirea Putna, 3-5 septembrie 2021), organizatori: Ştefan S. Gorovei şi Maria Magdalena Székely.

COMUNICĂRI ŞI CONFERINŢE

- *În căutarea „patriciatului" pierdut. O revenire* (Conferinţa *Civilizaţia aulică şi civilizaţie urbană în Moldova şi Ţara Românească. Secolele XIV–XVII*, organizată de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi, Facultatea de Istorie şi Complexul Naţional Muzeal „Curtea Domnească" Târgovişte, 11 februarie 2021 – online, pe platforma webex)
- *Documente suspecte din vechea arhivă a Mănăstirii Putna* (Colocviile Putnei, XXV, 4 martie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Români din Ardeal în Moldova. Reflecţii noi pentru o discuţie mai veche* (CNHGS-I = Comisia Naţională de Heraldică, Genealogie şi Sigilografie a Academiei Române, Filiala Iaşi, 9 martie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Încă un izvor istoric ocolit de cercetarea prosopografică ?* (Colocviul Naţional *Biografie – prosopografie – genealogie. Discuţii de metodologie şi studii de caz din Antichitate şi până în prezent,* Iaşi, 13 aprilie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *O veche farmacie ieşeană (document din 1820)* (Conferinţa Anuală a Muzeului „Regina Maria", II. *Din istoria oraşului Iaşi: oameni, locuri, instituţii,* Iaşi, 28 august 2021 – online, pe platforma zoom)

- *Două contribuţii la istoria Mitropolitului Iacov Putneanul* (Colocviile Putnei, XXVI, 2 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Istorii paralele ? „Strategii" de cercetare şi de comunicare* (Colocviile Putnei, XXVI, 3 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Între cronica ţării şi cronica familiei. O femeie copist la începutul secolului al XVIII-lea* (CNHGS-I, 14 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Memoria locurilor: oameni, case şi morminte* (Simpozionul Internaţional „Monumentul – tradiţie şi viitor", ediţia a XXIII-a, Iaşi, 1 octombrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Heraldică vs. istorie ? Heraldică pentru istorie* (CNHGS-I, 12 octombrie 2021 – online, pe platforma zoom)

• Concluzii şi propuneri

Activitatea Centrului de Istorie şi Civilizaţie Europeană din cadrul Filialei Iaşi a Academiei Române s-a desfăşurat, în cursul anului 2021, în condiţii neobişnuite, de adaptare la o situaţie restrictivă din multe puncte de vedere, dar, în acelaşi timp, s-a bucurat de sprijinul conducerii Filialei Iaşi a Academiei. Cea mai dificilă circumstanţă a fost lipsa comunicării ştiinţifice directe, fapt ce a determinat împuţinarea realizărilor din anul în curs. Totuşi, parametrii de exigenţă au rămas **buni**, Centrul făcând, în condiţiile date, eforturi de îmbunătăţire a activităţii de cercetare în cadrul celor două sectoare – ***Sectorul de istorie şi arheologie medievală***, care cuprinde *Colectivul de istorie medievală* şi *Colectivul de arheologie medievală,* precum şi ***Sectorul de istorie contemporană***. În continuarea Anului Centenar, cercetătorilor din ***Sectorul de istorie contemporană*** le-a revenit datoria de a participa, pe cât posibil, la marcarea evenimentelor petrecute în anul 1920. În acelaşi timp, se va finaliza, în decembrie 2020, *un proiect* al *Programului 3* – ***Istoria românilor în context european, 1918-2000***, proiect intitulat: *Viaţa şi opera lui Sever Bocu,* realizat de Florian Bichir. Pentru încheierea temei va fi întocmit un volum de documente despre viaţa, activitatea şi moartea luptătorului pentru Unirea Banatului cu Regatul României. Sever Bocu (n.19 noiembrie 1874, Sistarovat - d. 21 ianuarie 1951, Sighetul Marmatiei). a fost un cunoscut ziarist, redactor al „Tribunei" arădene, dar şi editor al cotidianului „Romania Mare", destinat prizonierilor români de război. *Programului 3* – ***Istoria românilor în context european, 1918-2000***, are două proiecte ce se vor derula între anii 2020 şi 2021: **A.** Silviu B. Moldovan, *Frontul roşu: Romania şi schisma Tito-Stalin* şi **B.** Ciucanu Cornel, *Acţiuni ale Securităţii pentru destructurarea organizaţiilor anticomuniste româneşti din exil. Studiu de caz – Traian Boeru.*

Proiectele şi programele cercetătorilor medieviști s-au derulat în continuare, în 2021, conform planificării. O atenţie deosebită s-a acordat necunoscutelor ori interpretărilor greşite a unor evenimente petrecute în Moldova medievală. Cercetările arheologice au scos la lumină noi documente privind istoria oraşelor din Ţara Moldovei, cu privire specială asupra unor obiective de importanţă naţională, cum ar fi Curtea Domnească din Iaşi, a unor monumente ecleziastice şi ne referim la catedrala romano-catolică „Adormirea Maicii Domnului" Iaşi ori chiar a unor cartiere aflate la limita nucleului istoric urban şi care au avut rolul lor în anume momente istorice importante prin care a trecut oraşul. S-au elaborat două studii istorice pentru a susține demersurile pe lângă Ambasada SUA pentru programul AFCP 2021, care acordă fonduri necesare conservării culturale. În cazul nostru s-au solicitat fonduri pentru consolidării bisericii romano-catolice „Sf. Maria" din Cotnari şi a catedralei episcopale romano-catolice „Adormirea Maicii Domnului" din Baia (Civitas Moldaviensis).

S-a conturat valorificarea cercetărilor arheologice urbane, depăşind mediul ştiinţific, îmbogăţind argumentele pentru întocmirea proiectelor din zona *urbanismului istoric*, cum ar fi PUZ-urile de zonă protejată. ori chiar pentru elaborarea PUG-ului (plan urbanistice general), proiect foarte important pentru dezvoltarea viitoare a oraşului Iaşi. În noiembrie-decembrie 2019, Iaşii au fost zguduiţi de o dezbatere mare privind amplasarea a trei blocuri, cu înălţimi cuprinse între 90 şi 150 m, care urmau a fi construite în Palas, acestea citindu-se oribil deasupra Palatului Culturii. Deoarece noi am contribuit decisiv la implantarea proiectului Palas în preajma fostei Curţi Domneşti, a fost de datoria noastră să corectăm această iniţiativă. Ca urmare, am elaborat două materiale sintetic şi la obiect, destul de dure, pe care l-am înaintat Direcţiei pentru Cultură Iaşi, Consiliului Judeţean Iaşi şi Comisiei de Arhitectură (CTATU, din care fac parte) privind poziţia noastră, ca expert şi şeful Şantierul arheologic al Proiectului Palas. Referatele au fost apreciate, contribuind astfel la stoparea proiectului.

În anul 2021, rezultatele investigaţiilor au fost valorificate, de către toţi cercetătorii Centrului, în cărţi, studii şi articole ori sunt pregătite pentru tipărire. În acelaşi timp, concluziile cele mai importante ale investigaţiilor au fost comunicate nu numai mediului ştiinţific, ci şi unui public mai larg, prin organizarea şi participarea la manifestări ştiinţifice, pe cât a fost posibil în condiţiile actuale, încercând să ne apropiem de tinerii studioşi - liceeni, studenţi ori masteranzi.

S-a răspuns solicitării Academiei Române care a demarat un proiect pentru un *site* al Academiei Române în care se vor regăsi toate revistele de istorie şi arheologie scanate

aparţinând institutelor şi centrelor din subordine. Lucrarea a fost terminată şi înaintată Academiei. De asemenea, Academia Română a demarat un program pentru elaborarea şi tipărirea *Enciclopediei istoriografiei româneşti,* lucrare ce va apare după trecerea a circa 45 de ani de la apariţia primului volum. CICE va contribui cu 15 voci.

În anul 2022, se va continua efortul de tipărire a volumelor anunţate şi, de asemene, vom insista pentru revitalizarea revistei Centrului „Europa XXI". Revista a fost abandonată datorită politicii neproductive a Editurii Academiei. Ca urmare, vom încerca să finalizăm discuţiile în această problemă spinoasă, deoarece revista este dorită de cercetătorii noştri. Preconizăm pentru anul viitor continuarea, într-o concepţie nouă, a proiectului 1 A, ce va fi susţinut de noi descoperiri arheologice, reformulându-se anume concluzii în viziunea urbanismului istoric. Se va urmării punerea în practică a rezultatelor cercetărilor arheologice prin cuprinderea lor în PUZ-uri de zone protejate şi în PUG Iaşi, răspunzând astfel solicitării primăriei municipiului ieşean prin publicarea unui volum care va cuprinde descoperirile din ultimii zece ani şi care au fost conservate *in situ* în centrul istoric al Iaşilor. Se vor continua cele două proiecte pe baza investigaţiilor arheologice şi documentare, cooptând, în continuare, în derularea lor cercetători antropologi, chimişti, dendrologi şi arhitecţi.

În anul 2022, ne propunem, în măsura în care va fi posibil, să menţinem şi chiar să intensificăm relaţiile, redeschise în 2015, cu cercetătorii din Republica Moldova, dar şi cu cei din Cernăuţi – Bucovina de Nord ori cu Muzeul din Odessa (Ucraina) motive fiind bine ştiute.

Iaşi, 1 noiembrie 2021

DIRECTOR,

Dr. Stela Cheptea

Stela Cheptea

- Coordonator al CICE și a mai multor manifestari științifice .
- Organizarea conferinței *După 80 de ani, România și al doilea război mondial – premise,desfășurare, consecințe.*
- Organizarea mesei rotunde cu tema – *Descoperirile arheologice și fenomenele meteo deosebite datorate încălzirii globale*

Tipărituri- Carte

Stela Cheptea. Silviu B Moldovan – Diplomația pentru Marea Unire, Iași 2021, 293p.

Articole

Stela Cheptea – Profesorul Mircea D. Matei în "Cercetări Istorice", Iași 2021

MARIA MAGDALENA SZÉKELY

RAPORT DE CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ PENTRU ANUL 2021

CAPITOLE ÎN VOLUME

- *Câţi ani ai ? Despre trăirea subiectivă a trecerii timpului*, în volumul *Istoria ca interogaţie. Mariei Crăciun, la o aniversare*, coordonatori Carmen Florea, Greta-Monica Miron, Argonaut/MEGA, Cluj-Napoca, 2020, p. 541–566.
- *Tradiţie şi memorie în* ***O samă de cuvinte*** *de Ion Neculce*, în *Scris, scriitură, text în Ţările Române (secolele XV–XVIII)*, volum îngrijit de Monica Dejan, cu un cuvânt înainte de Maria Magdalena Székely, Editura Karl A. Romstorfer, Suceava, 2020, p. 237–257.

STUDII ŞI ARTICOLE PUBLICATE ÎN REVISTE ROMÂNEŞTI

- *Contestări ale puterii şi forme ale violenţei în Ţările Române (secolele al XVI-lea şi al XVII-lea)*, în **SMIM**, XXXVIII, 2020, p. 181–202.
- *Ion Neculce's* ***O samă de cuvinte (Sundry Tales)*** *– Site of Memory*, în **AŞUI**, serie nouă, *Istorie*, LXVI, 2020, p. 151–165.

COMUNICĂRI ŞI CONFERINŢE ÎN ŢARĂ

- *Înrudire, memorie şi statut social în Moldova medievală şi premodernă* (Conferinţa naţională „Elitele şi mecanismele puterii în spaţiul românesc (secolele XV–XX)", ediţia a II-a, Craiova, 11. XII. 2020).
- *Daruri, mărfuri şi obiecte de prestigiu la curtea Moldovei în secolul al XVI-lea* (Conferinţa „Civilizaţie aulică şi civilizaţie urbană în Moldova şi Ţara Românească. Secolele XIV–XVII", Iaşi-Târgovişte, 11. II. 2021).
- *A fost sau n-a fost ? Cometa Halley şi lupta de la Obertyn (1531)* („Colocviile Putnei", XXV, Mănăstirea Putna, 4. III. 2021).
- *An Unusual Commodity and its Significance. Once Again about "Fish-Teeth"* (Conferinţa internaţională „Borders and Communities in Central and South-Eastern Europe", Timişoara, 16. III. 2021).
- *Boieri moldoveni la începuturile vieţii de stat* (Colocviul naţional „Biografie – prosopografie – genealogie. Discuţii de metodologie şi studii de caz din Antichitate şi până în prezent", Iaşi, 13. IV. 2021).
- *Din nou despre campania lui Bogdan al III-lea în Polonia (1509)* („Colocviile Putnei", XXVI, Mănăstirea Putna, 3. IX. 2021).
- *Contestarea şi violenţa – soluţii politice în Ţările Române (secolele al XV-lea – al XVII-lea)* (Conferinţa de deschidere a Sesiunii Naţionale de Comunicări Ştiinţifice a Facultăţii de Istorie din Bucureşti şi a Asociaţiei Studenţilor la Istorie „Dacia", XVI, „Oameni, crize şi soluţii", Bucureşti, 16. IX. 2021).

14 octombrie 2021

Ştefan S. Gorovei

ACTIVITATE 2021

COMUNICĂRI ŞI CONFERINŢE

- *În căutarea „patriciatului" pierdut. O revenire* (Conferinţa *Civilizaţia aulică şi civilizaţie urbană în Moldova şi Ţara Românească. Secolele XIV–XVII*, organizată de Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi, Facultatea de Istorie şi Complexul Naţional Muzeal „Curtea Domnească" Târgovişte, 11 februarie 2021 – online, pe platforma webex)
- *Documente suspecte din vechea arhivă a Mănăstirii Putna* (Colocviile Putnei, XXV, 4 martie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Români din Ardeal în Moldova. Reflecţii noi pentru o discuţie mai veche* (CNHGS-I = Comisia Naţională de Heraldică, Genealogie şi Sigilografie a Academiei Române, Filiala Iaşi, 9 martie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Încă un izvor istoric ocolit de cercetarea prosopografică ?* (Colocviul Naţional *Biografie – prosopografie – genealogie. Discuţii de metodologie şi studii de caz din Antichitate şi până în prezent*, Iaşi, 13 aprilie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *O veche farmacie ieşeană (document din 1820)* (Conferinţa Anuală a Muzeului „Regina Maria", II. *Din istoria oraşului Iaşi: oameni, locuri, instituţii*, Iaşi, 28 august 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Două contribuţii la istoria Mitropolitului Iacov Putneanul* (Colocviile Putnei, XXVI, 2 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Istorii paralele ? „Strategii" de cercetare şi de comunicare* (Colocviile Putnei, XXVI, 3 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Între cronica ţării şi cronica familiei. O femeie copist la începutul secolului al XVIII-lea* (CNHGS-I, 14 septembrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Memoria locurilor: oameni, case şi morminte* (Simpozionul Internaţional „Monumentul – tradiţie şi viitor", ediţia a XXIII-a, Iaşi, 1 octombrie 2021 – online, pe platforma zoom)
- *Heraldică vs. istorie ? Heraldică pentru istorie* (CNHGS-I, 12 octombrie 2021 – online, pe platforma zoom)

TIPĂRITURI

CĂRȚI ȘI CAPITOLE ÎN CĂRȚI

În țară:

- *Text – supratext – contratext. Pe marginea pomelnicelor românești*, în *Scris, scriitură, text în Țările Române (secolele XV–XVIII)*, volum îngrijit de Monica Dejan, cu un cuvânt înainte de Maria Magdalena Székely, Editura „Karl A. Romstorfer", Suceava, 2020, p. 13–44 [ISBN 978-606-8698-40-3]
- *„Istoria genealogică" a Iașilor. O abordare „elitistă"?!*, în Mihai-Bogdan Atanasiu, Mihai Mîrza (editori), *Mari familii boierești din Moldova în veacurile XVII-XIX. Referințe identitare și manifestări de putere*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2020, p. 17–22 [ISBN: 978-606-714-617-2]
- *Din „laboratorul" unor fraudări genealogice (I)*, în Cristian Ploscaru (coordonator), *Elita românească și itinerariile modernității. Omagiu Profesorului Mihai Cojocariu*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2021, p. 23–39 [ISBN: 978-606-714-647-9]

STUDII ȘI ARTICOLE

În țară:

- *Trei boieri moldoveni din veacul al XVII-lea. Note genealogice și heraldice*, în **SMIM**, XXXVIII, **2020**, p. 203–232 [ISSN 1222-4766]
- *File din jurnalul unui deportat: Sever Zotta 1941–1942*, în „Cercetări Istorice", s.n., XXXIX, **2020**, p. 335–369 [ISSN 1453-3960]
- *Istoria mare prin cei mici. Mazili din Bucovina răpită în Principatul Moldovei și în Basarabia*, în **AȘUI**, *istorie*, s.n., LXVI, **2020**, p. 269–288 [ISSN 1221-843X]
- *Preocupări pentru organizarea cercetării genealogice și heraldice 1966–1993 (două comunicări din 1999 și 2000)*, în „**Ioan Neculce**. Buletinul Muzeului Municipal «Regina Maria» Iași", seria a III-a, II, **2020**, p. 349–372 [ISSN 2668-7887]
- *O scrisoare a Catincăi Negri*, în „**Prutul**. Revistă de cultură", s.n., X (XIX), **2020**, 2 (66), p. 115–123 [ISSN 1582-618X]
- *Beldicenii: întregiri genealogice*, în „**Prutul**. Revistă de cultură", s.n., X (XIX), **2020**, 2 (66), p. 125–140 [ISSN 1582-618X]
- *Gheorghe I. Brătianu (1898-1953)*, în „**Prutul**. Revistă de cultură", s.n., X (XIX), **2020**, 2 (66), p. 193–197 [ISSN 1582-618X]
- *Eugen D. Neculau – scrisori către un tânăr prieten*, în „Acta Moldaviae Septentrionalis", XIX-XX, **2020**, p. 157–199 [ISSN 1582-6112]
- *Două scrisori de la Sever Zotta. Note epistolografice*, în „Acta Moldaviae Septentrionalis", XIX-XX, **2020**, p. 200–213 [ISSN 1582-6112]
- *Două doctorate onorifice la Facultatea de Istorie (1996)*, în „Historia Universitatis Iassiensis", XI, **2020**, p. 165–185 [ISSN 2285-9071]

- *Ştefan, ţara sa, oamenii săi. Reflecţii contrariate*, în „Analele Putnei", XVI, **2020**, 1, p. 79–100 [ISSN 1841-625X]
- *„Castelul" de la Bâdiliţa. Mică istorie a unui monument dispărut*, în „**Monumentul XXII**. Lucrările Simpozionului Internaţional *Monumentul – tradiţie şi viitor, ediţia a XXII□a, Iaşi, 2020*", volum coordonat de Lucian□Valeriu Lefter şi Aurica Ichim, Editura „Doxologia", Iaşi, 2021, p. 101–122 [ISSN 1844-9042]
- *Mici contribuţii la istoria Mănăstirii Gorovei*, în „**Monumentul XXII**. Lucrările Simpozionului Internaţional *Monumentul – tradiţie şi viitor, ediţia a XXII□a, Iaşi, 2020*", volum coordonat de Lucian□Valeriu Lefter şi Aurica Ichim, Editura „Doxologia", Iaşi, 2021, p. 211–256 [ISSN 1844-9042]
- *Mesajele Puterii în „audio-vizualul" medieval. Note preliminare*, în „Acta Bacoviensia", XVI, 2021, p. 9–16 [ISSN 1842-4864]

*

- *Muzeul Municipal. Un centenar*, în *100 de ani de la înfiinţarea Muzeului Municipal Iaşi. Istorie, tradiţie, continuitate. Muzeul Municipal „Regina Maria" Iaşi*, Iaşi, 2021 [ISBN 978-3-948670-05-4]
- *Pimen Păstorul*, în *In memoriam. Un an de la strămutarea la cele veşnice a Înaltpreasfinţitului Părinte Pimen*, Editura „Crimca", Suceava, 2021, p. 185–187 [ISBN 978-606-734-134-8]
- *Un jubileu şi un bilanţ*, în „Carpica", L, 2021, p. 9–12 [ISSN 1013-4182]

Alte studii sub tipar la diverse reviste („Analele Putnei", „Analele Universităţii", „Cercetări Istorice", „Ioan Neculce", ş.a.) şi volume colective.

*

Alte activităţi

- Am organizat şedinţele lunare de comunicări ale Filialei Iaşi a Comisiei Naţionale de Heraldică, Genealogie şi Sigilografie a Academiei Române (din octombrie 2020 – **online, pe o platformă zoom**).
- Am organizat ediția a XXV-a a Colocviilor Putnei (4 martie 2021) și am colaborat la organizarea ediției a XXVI (2-3 septembrie 2021).
- Conducere de doctorat: şase doctoranzi, în diverse stadii (spre finalizare).

Distincţii

Ordinul „Crucea Bucovinei", acordat de Î.P.S. Calinic, Arhiepiscop al Sucevei şi Rădăuţilor (15 august 2021)

Iaşi, 10 octombrie 2021

Raport de activitate
pe anul 2021
Dr. Florian BICHIR
Centrul de Istorie şi Civilizaţie Europeană

I. Stadiul **temei de plan** ***Agresiuni sovietice în perioada interbelică și cel de-al doilea război mondial. Pentru anul 2022 pregătesc volumele:***

- **„Gheorghe Buzatu în Arhivele Securității. Omagiul unui mare profesor"** (în lucru)
- **„De la zenit la nadir. Destinul generalului Victor Siminel, Şeful Serviciului Special de Informaţii (SSI)"** (în lucru)
- **„Viața și opera lui Sever Bocu"**(în fază de documentare)
- **"Ostași fără noroc. Români în trupele Waffen SS"** (în fază de documentare)

II. Cărți publicate în 2021:

- ***"Târgu Mureș 1990: Zori însângerate"*** – Conflictele interetnice din 1989 – 1990 în dosarele CNSAS, Editura Evenimentul zilei și Capital, 2021, 228 pag. ISBN: 978-606-94060-6-9

- ***„The Most eastern point of the Axle. The Battle in NALCIK 1942"***
- ***Military actions of the 2nd Romanian Alpine Division in the Caucasus***, LAP LAMBERT Academic Publishing, 2021, ISBN: 978-620-3-58122-5

II. Comunicări ştiinţifice și **Studii publicate** susţinute:

I. 19-20 martie 2021,Iași, Sesiunea Ştiinţifică Naţională Academia Română – Centrul de Istorie și Civilizație Europeană cu lucrarea ***"Tratatul de pace de la Neully sur Sene. Revenirea Cadrilaterului la Regatul României"***

II. 30 martie 2021, Alba-Iulia, Şcoala Doctorală International Conference on Archaeology, Cultural Heritage and History.

III. 15-16 aprilie 2021, Bucharest, National Defense University „CAROL I", The intenational Scientific Conference STRATEGII XXI „Strategic changes în security and internaţional relations"

IV. 5-6 martie 2021, Conferinţa internaţională „Războiul de pe Nistru din 1992: cauze, desfăşurare şi consecinţe", Chişinău, Republica Moldova

V. 21-23 septembrie 2021. Conferinţa internaţională „O nouă Europă Centrală – 100 de ani de la crearea primului sistem defensiv regional" organizată de Institutul pentru Studii Politice de Apărare şi Istorie Militară, Buzău

VI. 9-11 decembrie 2021. The 22nd Edition of the International Conference AFASES, 2021, Scientific Research and Education in the Air Force, 9th –11 December, 2021

III. Nominalizarea în comitetele ştiinţifice sau în comitetele organizatorice ale unor manifestări ştiinţifice internaţionale:

Membru în Colegiul de redacţie al **„Revistei de Istorie Militară" (The Review of Military History)**, revistă editată de Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, din structura Ministerului Apărării Naționale.
Revista de Istorie Militară a fost recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior și evaluată la categoria "B+".

Dr. Florian BICHIR

RAPORT DE ACTIVITATE PE ANUL 2021

Ciucanu Corneliu

1. **Comunicări la reuniuni ştiinţifice cu participare naţională şi internaţională, emisiuni radio şi tv:**

De la Unirea Principatelor la Marea Unire. Ideal naţional şi devenire istorică, **prelegere susţinută la Conferinţa Naţională organizată de "Acţiunea 2012" cu prilejul împlinirii a 162 de ani de la Unirea Principatelor Române, Iaşi, 24 ianuarie 2021;**

Din rezistenţa antibolşevică în temniţa Piteştiului. Calvarul "reeducării" şi asasinarea studentului Corneliu Niţă, **dezbatere organizată de Asociaţia "Calea Neamului ", Bacău, 28 februarie 2021;**

80 de ani de la masacrul românilor bucovineni de la Fântâna Albă, **conferinţă organizată de Arhiepiscopia Sucevei şi Rădăuţilor, Consiliul Local şi Parohia Bisericii din Tişăuţi, 1 aprile 2021;**

România şi Conflagraţie Mondială din anii 1939-1945. Mareşalul, armata şi politicienii, **conferinţă la Muzeul Iulian Antonescu, Bacău, 16 iulie 2021;**

România în Al Doilea Război Mondial, **emisiune la BZI TV LIVE ("Dosarele Istoriei"), 24 iunie 2021;**

România şi Conflagraţie Mondială din anii 1939-1945. Mareşalul, armata şi politicienii, **conferinţă la Muzeul Iulian Antonescu, Bacău, 16 iulie 2021;**

Opoziţie şi rezistenţă armată anticomunistă (1944-1950). Premise, etape, organizaţii, **Simpozionul naţional "Zilele Rezistenţei anticomuniste din Munţii Făgăraş", ediţia a-XI-a, organizată de Fundaţia "Ion Gavrilă Ogoranu" Mănăstirea Brâncoveanu, Sâmbăta de Sus, 23 iulie 2021;**

Elite şi societate în România interbelică, **Simpozionul Naţional "Istorie şi identitate naţională în secolele XIX şi XX", organizat de Muzeul "Theodor Cincu" şi Primăria Tecuci, 3 septembrie 2021;**

Biserica Română din Paris şi preotul Vasile Boldeanu sub supravegherea Securităţii, **Simpozionul Naţional "Rolul Mănăstirii Secu în viaţa religioasă a Ţării Moldovei", ediţia a X-a, 16 septembrie 2021;**

Nicolae Titulescu şi Mişcarea Legionară. De la adversitate la "reconciliere tactică". Reevaluarea marelui diplomat la 80 de ani de la dispariţie, **Sesiunea internaţională de comunicări ştiinţifice "Acta Moldaviae Meridionalis", ediţia a XLIV-a, Vaslui, 23 septembrie 2021;**

România şi Războiul din Răsărit. Cauze, evoluţii, consecinţe, **Simpozionul „Vasile Pârvan", Complexul Muzeal „Iulian Antonescu" din Bacău, 7 octombrie 2021;**

Alianţe electorale. Anul 1937, **„Istorica", România Actualităţi (online romania-actualităţi.ro). Emisiune difuzată pe 11 octombrie.**

2. **Articole:**

Exilul românesc anticomunist sub presiunea regimului „democraţiei populare" de la Bucureşti, **East European Journal of Diplomatic History No 6-7 / 2019-2020, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza" din Iaşi, pp. 129-147;**

Securitatea versus emigraţia română anticomunistă din Vest. Recrutarea lui Traian Boeru şi misiunile sale, **Analele Liceului "Vasile Conta", Târgu Neamţ, nr. 1, 2021, p. 143-171;**

„Minunatele aventuri" ale unui diplomat al R.P.R la Paris. Mircea Bălănescu, Vintilă Horia şi „scandalul Goncourt", **„Catharsis", anul IX, nr.2-3, Editura Cetatea Doamnei, Piatra Neamţ, 2021, pp. 138-142;**

Biserică şi Armată în timpul Războiului de Întregire şi al Marii Uniri. Rolul Mitropolitului Pimen Georgescu, **Buletinul informativ „Rolul Mănăstirii Secu în viaţa religioasă a Ţării Moldovei", nr. VII, 2021, pp. 89-97;**

Relaţiile lui Nicolae Titulescu cu Mişcarea Legionară în alegerile din decembrie 1937. De la divergenţe ireconciliabile la „parteneriat" electoral, **„Carpica", L, Bacău, 2021, pp. 279-304.**

Bobi Apăvăloaei

Dare de seamă pentru anul 2021

Comunicări:

„Din târgul Iașilor de la margine". Mărturii de civilizație urbană de la periferia orașului, în cadrul conferinței „Civilizație aulică și civilizație urbană în Moldova și Țara Românească. Secolele XIV–XVII", Iași-Târgoviște, 11. II. 2021.

Un fragment din istoria Iașilor: tezaurul de pe valea Cacainei, în cadrul proiectului „Underground Iași – istorii redescoperite", proiect finanțat prin Granturile SEE 2014-2021, în cadrul programului RO-CULTURA.

Participări la emisiuni/reportaje organizate de Tele M Iași, Bună Ziua Iași, TVR Iași pe teme de istorie locală, protecția și promovarea monumentelor istorice.

Prezentarea documentațiilor privind intervențiile asupra monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție, activitate în cadrul secretariatului Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice nr. 5, organizată de Direcția Județeană pentru Cultură Iași.

Silviu Moldovan

Raport preliminar pe anul 2021

Articole publicate ulterior precedentului raport:

1) *Agentul închipuit, Ion Cicu*, în volumul *Fațete ale comunismului în România și în R(A)SS Moldovenească: politică, societate și economie*, coordonatori Cristina Preutu și Anatol Petrencu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, 2020, pp. 213-231;

2) *Premise ale înfăptuirii României Mari*, în volumul *Contribuția armatei României și a elitelor la apărarea și recunoașterea internațională a Marii Uniri (1919-1920)*, coordonatori Dan Prisăcaru, Petre Otu și Marius Iorgulescu, București, Editura Militară, 2020, pp. 213-231;

3) *Dosarul „Comisarul": Sergiu Nicolaescu, obiectiv al Securității*, în *Enigmele Istoriei,* Anul I, nr. 11, 25 noiembrie 2020 – 16 decembrie 2020, pp. 3-10;

4) *Aspecte militare în cadrul Mișcării Naționale de Rezistență din România, în volumul Un secol de arhivistică militară (1920-2020). Volum de studii dedicat Zilei Arhivelor Militare și aniversării a 100 de ani de la înființarea Depozitului central de arhivă*, vol. I, *Istorie*, coordonatori general maior Corneliu Postu, colonel ing. Leonard Mocanu, colonel dr. Petrișor Florea, Pitești, 2020, pp. 335-339;

5) *„Mitul situației ireversibile" versus „mitul sfârșitului inevitabil. Percepții asupra viabilității sistemului comunist est-european (1956)*, în volumul *Istorii ale regimului comunist din România. Volum al Congresului Național al Istoricilor Români, Iași, 29 august – 1 septembrie 2018*, coordonatori Cristina Preutu și Ionuț Nistor, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, 2020, pp. 187-207;

6) *Percepții românești ale Tratatului de la Trianon*, în vol. *Diplomația pentru Marea Unire*, coordonatori Stela Cheptea și Silviu B. Moldovan, Iași, Editura Presa Bună, 2020, pp. 225-248;

7) *Misterul morții lui Sabin Mare, parașutat în România comunistă*, în *Evenimentul Zilei Istoric*, nr. 36, 26 februarie – 26 martie 2021, pp. 20-24.

Recenzii publicate în anul 2021:

1) Camelia Crăciun, *Scriitori evrei de limbă română: de la rebeli marginali la critici canonici*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza" din Iași, 2018, 300 p., în *Caietele CNSAS*, Anul XI, nr. 2(22)/2018, București, Editura CNSAS, 2020, pp. 575-603;

2) Mirel Taloş, *Undeva în Transilvania*, prefaţă de Nicolae Breban, Bucureşti, Editura RAO Distribuţie, 2019, 328 p., în *Caietele CNSAS*, Anul XI, nr. 2(22)/2018, Bucureşti, Editura CNSAS, 2020, pp. 604-611.

O postfaţă publicată în anul 2021:

La volumul Lăcrămioara Stoenescu, *Memoria anilor `80*, Bucureşti, Editura Fundaţiei Culturale „Memoria", 2021 (nu cunosc paginile, deoarece volumul a fost lansat în cadrul conferinţei de la Piteşti şi încă nu a ajuns la mine).

Dintre articolele care vor apărea până la sfârşitul anului 2021 menţionez:

Orientation de la politique étrangère de la Roumanie vers l'Afrique subsaharienne, dans les années 60-70, în volumul *Marges impériale en dialogue. Échanges, transferts, interactions et influences croisés entre les espaces postcoloniaux francophones et la périphérie soviétique européenne dans la seconde moitié du XXe siècle*, Edition Codex, Nantes, 2021, pp. 141-165 (coautor: Cristina Preutu).

Comunicări prezentate în anul 2021:

1) Conferinţa Internă a Muzeului Ororilor Comunismului din România, organizată la la 4 martie 2021 (prezentare fără titlu);

2) *Grupul Etnic German şi «umbrele» trecutului: minoritatea germană în dosarele Securităţii*, în cadrul Workshop-ului Metodologic „O perspectivă transnaţională asupra Grupului Etnic German din România: dezbateri teoretice şi metodologice", organizat de Institutul de Istorie „George Bariţiu" al Academiei Române, Cluj-Napoca, 28-29 mai 2021;

3) *Un caz particular de „Teroare a Istoriei": emigraţia iugoslavă din România (1948-1968)*, în cadrul Conferinţei Naţionale „Omul sub «Teroarea Istoriei»: indivizi, comunităţi, crize în Europa secolului XX", organizată de Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului al Academiei Române, la Bucureşti, în 27 mai 2021;

4) *Armata Regală Română: la 80 de ani de reflecţie*, în cadrul Simpozionului Naţional „Societatea de Ştiinţe Istorice Bârlădeană între trecut şi viitor. 70 de ani", organizat de Societatea de Ştiinţe Istorice - Filiala Bârlad, la 6 iunie 2021;

5) Conferinţa „70 de ani de la Deportările în Bărăgan, organizată de Muzeul Ororilor Comunismului din România şi Universitatea din Bucureşti, la 25 iunie 2021 (prezentare fără titlu);

6) *România şi Polonia – state ancoră ale spiritului european*, în cadrul Conferinţei Internaţionale „România şi Polonia în avanpostul securităţii europene. Tradiţie şi continuitate (1919-1921)", organizată de Statul Major al Apărării, prin Muzeul Militar Naţional „Regele Ferdinand I" – Filiala Iaşi, la 24-26 iunie 2021;

7) *Geopolitică și identitate: Basarabia la cumpăna dintre milenii*, în cadrul Conferinței Științifice internaționale „30 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova", organizată de Universitatea de Stat din Chișinău, la 23-34 august 2021;

8) Prelegere în cadrul Conferinței cu tema „Education during the pandemic", organizată în cadrul „International Summer Law School, 14th edition (ISLS 2021)";

9) *Un intelectual evreu în slujba Marelui Consiliu pentru România: Vladimir Leonida*, în cadrul Conferinței Internaționale „Modernism, modernizare, modernitate. Perspective istoriografice și metodologice", organizată de Institutul de Istorie „George Bariţiu" al Academiei Române, Cluj-Napoca, 13-15 octombrie 2021.

Observație: am fost înscris la cel de-al XXI-lea Simpozion Internțional „Experimentul Piteşti – Reeducarea prin tortură", cu comunicarea O altă ipostază a reeducării: eroul din Crimeea, însă proprietarul sălii în care se desfășura conferința a decis, în ultimul moment, să nu permită accesul persoanelor nevaccinate. Comunicarea, care nu a mai putut fi prezentată, va fi publicată anul viitor, în volumul conferinței.

Stadiul temelor de plan:

1) *Sabin Mare: un voluntar peste vremi* (volum de documente, editor Silviu B. Moldovan);

2) *România și „schisma roșie": emergența titoismului* (volum de documente, editor Silviu B. Moldovan).

Ambele se află în stadiul culegerii de documente.

Am efectuat corectura a două volume care vor apărea în perioada imediat următoare, sub egida CICE (autorii sunt cercetători asociați ai CICE):

Valentin Arapu, *Relațiile comerciale dintre Moldova și Polonia în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, București, Editura Eikon, 2021, 398 pagini;

Vlad Mitric-Ciupe, *Mecanisme represive în școala românească de arhitectură (1944–1958)*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2021, 386 pagini.

Anexa 2

TABEL
cu rezultatele institutelor Academiei Romane in 2016

Nr. Crt.	Secţia de Ştiinţe Istorice şi Arheologie	Resurse umane					Articole publicate				Cărţi publicate			Premii		Citări ale lucrărilor anterioare în 2014	Conferinţe	Rapoarte de interes public	Brevete de invenţii
		Nr cercet.	Cond. doct.	Dr.	Drd.	Post-Doc.	Reviste ISI străinătate	Reviste ISI România	Reviste România B+	Altele*	în străinăt.	EAR	în ţară	în străinăt.	în AR				
	Centrul de Istorie şi Civilizaţie Europeană - Iaşi	6	1	5	1	-			4	21	1		5				36		
	TOTAL																		

* Capitole din cărţi; reviste de specialitate.